

Studie

(F)2512

16 februari 2023

Studie bevattende een voorstel van referentiescenario voor de gerichte veiling in 2023 met leveringsperiode 2024-2025

Gemaakt met toepassing van artikel 23, §2, 2° van de wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. Wettelijk kader	4
1.1. Elektriciteitswet.....	4
2. Antecedenten	7
3. Consultatierapport LCT van Elia	8
4. Aanbeveling van Elia.....	9
5. Voorstel van referentiescenario.....	10
5.1. Voorafgaande opmerkingen.....	10
5.2. De aanbevolen dataset.....	10
5.2.1. Buitenlandse dataset.....	10
5.2.2. Gegevens Belgische capaciteiten	10
5.2.3. Forced Outages.....	10
5.2.4. Beschikbaarheid Franse nucleaire eenheden.....	12
5.2.5. Belgische Elektriciteitsvraag.....	13
BIJLAGE 1	14

INLEIDING

1. In het kader van het “Winterplan” van 15 juli 2022, heeft de federale regering het nuttig geacht om de noodzakelijke stappen te ondernemen voor de eventuele organisatie van een *Low Carbon Tender* (LCT) met leveringsperiode 2024-2025. De nood aan een dergelijke veiling, en mede de beslissing om deze veiling effectief te organiseren, zal gebaseerd worden op de resultaten van de Adequacy & Flexibility studie 2024-2034 die eind juni 2023 zou moeten gepubliceerd worden door de netbeheerder.
2. De wettelijke basis voor deze “gerichte” veiling is momenteel nog in voorbereiding (zie eerste hoofdstuk). Het kabinet van de Minister bevoegd voor Energie heeft aan het “Comité de Suivi CRM” gevraagd om mee te werken aan de voorbereiding van de organisatie van de gerichte veiling.
3. Op vraag van het kabinet van 15 februari 2023 heeft de CREG de huidige studie uitgebracht met toepassing van artikel 23, §2, 2° van de wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.
4. Deze studie bestaat uit vijf hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk wordt het wettelijke kader behandeld. Het tweede hoofdstuk bevat de antecedenten. Het derde hoofdstuk bevat de voornaamste elementen van het consultatierapport van Elia. Het vierde hoofdstuk bevat de voornaamste elementen van de aanbeveling van Elia. Het vijfde hoofdstuk bevat een voorstel van referentiescenario.
5. Deze studie werd goedgekeurd door het directiecomité van de CREG van 16 februari 2023.

1. WETTELIJK KADER

1.1. ELEKTRICITEITSWET

6. De huidige tekst van artikel 7*duodecies* van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna : “de elektriciteitswet”) stelt het volgende:

*“§ 1. In het geval de minister vaststelt dat de implementatie van het capaciteitsvergoedingsmechanisme bedoeld in artikel 7*undecies* niet binnen een redelijke en gepaste termijn kan gerealiseerd worden en/of vaststelt dat een manifest risico voor de bevoorradingszekerheid van de Belgische regelzone bestaat in de periode voor 2025, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, een gerichte veiling organiseren. In voorkomend geval, bepaalt de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het beoogde volume aan capaciteit in het kader van de veilingen, alsook de andere parameters en nadere regels die noodzakelijk zijn voor de organisatie van de veiling.*

De Koning heft de instructie bedoeld in het eerste lid op binnen tien dagen vanaf de kennisgeving door de Europese Commissie van haar beslissing dat de steunmaatregelen bedoeld in deze afdeling onverenigbare staatssteun vormen in de zin van artikel 107 van het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Die opheffing impliceert het verbod tot organisatie van de gerichte veiling of de onmiddellijke annulering.

In ieder geval wordt slechts het recht op een capaciteitsvergoeding of het recht op enige andere vorm van subsidie toegekend, na de verkrijging door de Belgische Staat van de beslissing van de Europese Commissie volgens dewelke de steunmaatregelen bedoeld in deze afdeling geen onverenigbare staatssteun vormen in de zin van artikel 107 van het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, of na het verstrijken van de termijnen bedoeld in artikel 4 van Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad van 13 juli 2015 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Ten laatste tien dagen na ontvangst van een beslissing van de Europese Commissie in het kader van artikel 107 van het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, of na het verstrijken van de termijnen bedoeld in artikel 4 van Verordening (EU) 2015/1589, laat de minister in het Belgisch Staatsblad een bericht publiceren met een samenvatting en verwijzing naar voornoemde beslissing van de Europese Commissie of waarbij het bericht het verstrijken van voornoemde termijn vaststelt.

*§ 2. De procedure van gerichte veilingen is waar mogelijk gebaseerd op de principes van het capaciteitsvergoedingsmechanisme bedoeld in artikel 7*undecies*, §§ 2 tot 14. Indien de gerichte veiling plaatsvindt voor de volledige invoering van een capaciteitsvergoedingsmechanisme bedoeld in artikel 7*undecies*, is deze veiling slechts een gedeeltelijke implementatie die moet worden vervolledigd door het organiseren van aanvullende veilingen zodat het volledige volume van de benodigde capaciteit kan worden bereikt.*

*§ 3. De kosten die voortvloeien uit de gerichte veiling bedoeld in paragraaf 1 worden gefinancierd overeenkomstig het financieringsmechanisme bedoeld in artikel 7*undecies*, § 15.”*

7. De CREG heeft kennis kunnen nemen van een voorontwerp van wet van 13 januari 2023 houdende diverse bepalingen inzake Energie, waarin onder meer een wijziging van de elektriciteitswet wordt beoogd.

8. Hierbij wordt artikel 7*duodecies* van de elektriciteitswet, handelend over de gerichte veiling waar voorliggende studie betrekking op heeft, aangepast.

9. Met betrekking tot de gerichte veiling bepaalt artikel 4 van het voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen inzake Energie, het volgende :

“Art. 4. In artikel 7duodécies, van dezelfde wet, ingevoegd door de wet van 15 maart 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid van paragraaf 1 wordt vervangen als volgt:

“Op basis van elke door de netbeheerder overgemaakte informatie of verslag waaruit blijkt dat er een duidelijk risico bestaat voor de bevoorradingszekerheid in de Belgische regelzone in de periode voorafgaand aan de eerste periode van capaciteitslevering van het in artikel 7undécies bedoelde capaciteitsvergoedingsmechanisme, kan de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit, op voorstel van de minister, de netbeheerder instructie geven een gerichte veiling te organiseren.

Voorafgaand aan en met het oog op de vaststelling van het besluit bedoeld in het eerste lid, kan de minister elk initiatief nemen en elke maatregel van de netbeheerder en de Commissie verlangen. Zo nodig bepaalt de minister op basis van de beschikbare gegevens een referentiescenario. Daarbij neemt de minister zoveel mogelijk de verschillende fasen van de procedure in acht die zijn opgenomen in het koninklijk besluit bedoeld in artikel 7undécies, § 2, eerste lid.

Het besluit zoals bedoeld in het eerste lid stelt minstens de volgende elementen vast:

1° op voorstel van de commissie, gedaan op basis van een verslag van de netbeheerder en na advies van de Algemene Directe Energie, het vereiste volume capaciteit in het kader van de gerichte veiling;

2° Op voorstel van de netbeheerder, de andere parameters van de gerichte veiling dan die bedoeld in 1°, te weten de reductiefactoren, de referentieprij, de limiet(en) voor de tussentarieven voor bepaalde capaciteiten die aan specifieke criteria voldoen en de uitoefenprijs;

3° de ontvankelijkheidscriteria voor deelname aan de gerichte veiling;

4° de voorwaarden, criteria en procedure voor de gunning van een contract voor een langere periode dan de leveringsperiode waarop de gerichte veiling betrekking heeft;

5° de methode en de voorwaarden voor het verlenen van een individuele afwijking door de commissie van de toepassing van de intermediaire prijslimieten.

De in het derde lid, onder de bepalingen 3° tot en met 5°, genoemde elementen worden zo mogelijk gebaseerd op de beginselen die van toepassing zijn op het in artikel 7undécies bedoelde capaciteitsvergoedingsmechanisme. De in het derde lid, onder de bepaling 2° bedoelde parameters worden zoveel mogelijk gebaseerd op de parameter voor de veilingen in 2021 en 2022 van het in artikel 7undécies bedoelde capaciteitsvergoedingsmechanisme .

Na de gerichte veiling sluit de netbeheerder een contract met de geselecteerde capaciteitsleveranciers. De kenmerken en voorwaarden die van toepassing zijn op het capaciteitscontract overeenkomstig artikel 7undécies, §11, zijn van toepassing op dit contract.”

2° In de franse tekst worden, in het derde lid, dat het zevende lid wordt, van paragraaf 1, de woorden “aucun droit à une redevance de capacité ou le droit à une autre forme de subventions, est octroyé ” vervangen door de woorden “ le droit à une rémunération de capacité ou le droit à une autre forme de subventions, n’est octroyé ”.

3° de paragrafen 2 en 3 worden opgeheven.”

10. Rekening houdend met het feit dat de wijziging van artikel *7duodecies* nog niet werd afgekondigd, kan deze niet als wettelijke basis gebruikt worden voor het uitbrengen van een voorstel van referentiescenario door de CREG overeenkomstig het koninklijk besluit van 28 april 2021.

Het voorstel van referentiescenario neemt bijgevolg de vorm van een studie aan, gemaakt op basis van artikel 23, §2, 2de lid, 2°, van de elektriciteitswet, volgens welke de CREG *“op eigen initiatief of op verzoek van de minister of van een gewestregering onderzoeken en studies uitvoeren in verband met de elektriciteitsmarkt. In dit kader waakt de commissie over het vrijwaren van de vertrouwelijkheid van de commercieel gevoelige gegevens en/of persoonsgegevens en onthoudt zich derhalve ervan deze openbaar te maken”*.

De CREG zal een formeel voorstel formuleren nadat de wet houdende diverse bepalingen inzake energie afgekondigd werd.

2. ANTECEDENTEN

11. Op 25 augustus 2022 werd het Winter Plan van 15 juli 2022 toegelicht op de WG Adequacy van Elia. Hierbij werd onder meer de gerichte veiling voor opslag en vraagsturing voor winter 2024-2025 vermeld.
12. Op de WG Adequacy van 13 oktober 2022 stelde Elia een Low Carbon Tender (LCT) design note voor, die vervolgens aan een openbare raadpleging werd onderworpen.
13. Op 28 oktober 2022 werd in het kader van de adequacy- en flexibiliteitsstudie voor de periode 2024-2034 de openbare raadpleging aangekondigd (van 28 oktober 2022 tot en met 28 november 2022), waarbij ook een luik voor het scenario en parameters voor de kalibratie van de gerichte veiling voor de winter 2024-2025 werd opgenomen.
14. Op 20 januari 2023 ontving de CREG, samen met de andere leden van het “Comité de suivi CRM” (hierna CdS CRM), van Elia een draftversie van het consultatierapport met betrekking tot de LCT.
15. Op 31 januari 2023 ontving de CREG van Elia een schrijven met betrekking tot de gerichte veiling “LCT”. De brief bevat 2 documenten in bijlage : enerzijds het consultatieverslag (*“Report on the public consultation regarding the scenario for the Low Carbon Tender”*), en anderzijds de aanbeveling van Elia (*“Elia’s recommendation regarding the scenario for the Low Carbon Tender”*).
16. Op 2 februari 2023 heeft de CREG aan Elia gevraagd om de aanbevolen dataset in het kader van de LCT te verkrijgen onder de vorm van een Excel-bestand.
17. Op 3 februari 2023 werd het gevraagde Excel-bestand overgemaakt aan de CREG en aan de leden van het “comité de suivi CRM”. Hierbij voegde Elia toe dat na een interne verificatie, een correctie werd gemaakt voor de nood aan FRR-volume in 2024, namelijk een verhoging van 1061 MW naar 1093 MW.
18. Op 8 februari 2023 heeft de CREG een aantal vragen gesteld aan Elia met betrekking tot het schrijven van Elia van 31 januari 2023.
19. Op 13 februari 2023 ontving de CREG van Elia een antwoord op haar vraag van 8 februari 2023.
20. Op 15 februari 2023 ontving de CREG de vraag van de minister bevoegd voor energie om tegen uiterlijk 17 februari 2023 een voorstel van referentiescenario te bekomen in het kader van de voorbereiding van de mogelijke organisatie van een gerichte veiling in 2023 met leveringsperiode 2024-2025.

3. CONSULTATIERAPPORT LCT VAN ELIA

21. In het consultatieverslag stelt Elia dat er geen afzonderlijke reacties werden ontvangen met betrekking tot het basisscenario voor de Low Carbon Tender. Elia behandelt de ontvangen opmerkingen die betrekking hebben op de tijdshorizon 2024-2025 in het consultatierapport over de LCT, terwijl de overige opmerkingen in het bredere consultatierapport over de A&F studie 2024-2034 zullen behandeld worden.

22. Elia stelt verder dat de ontvangen opmerkingen over de methodologie eveneens zullen behandeld worden in het bredere consultatierapport over de A&F studie 2024-2034.

De CREG meent dat methodologische aanpassingen die eventueel zouden worden geïmplementeerd, best duidelijk beschreven worden in het kalibratierapport voor de gerichte veiling.

23. Een groot aantal opmerkingen in het consultatierapport voor de LCT, hebben betrekking op onzekerheden die belangrijk worden op langere termijn en die Elia dan ook buiten beschouwing laat voor de LCT-veiling voor 2024-2025.

24. Met betrekking tot de input data voor 2024-2025 (sectie 5 van het consultatierapport), wordt een update van de waarden voor het potentieel aan batterij-opslag voorgesteld.

Verder stelt Elia in het consultatierapport, als reactie op één vertrouwelijke reactie, om een FO-rate voor batterij-opslag in te voeren met een waarde van 2%.

Het antwoord dat Elia, weliswaar binnen een heel korte deadline, gaf op de vragen die de CREG had gesteld over de batterij-opslag laten de CREG niet toe om deze update van de waarden voor batterij opslag te bevestigen of te weerleggen.

De CREG behoudt haar bezorgdheid omwille van het feit dat de FO-rate voor batterijen geen voorwerp heeft kunnen zijn van de openbare raadpleging.

25. In het kader van de raadpleging voor de adequacy & flexibiliteitsstudie heeft de CREG gewezen op de mogelijke onwaarschijnlijke situaties die kunnen ontstaan als landen hun genomen beleidsmaatregelen blijven behouden terwijl deze tot een voorspelbaar bevoorradingszekerheidsprobleem (ten opzichte van hun betrouwbaarheidsnorm) zouden leiden. De CREG had als voorbeeld de *coal phase out* in Duitsland aangehaald. Volgens een artikel in Trends/Tendances op 1 februari 2023 zou Duitsland geen bevoorradingszekerheidsproblemen kennen tot 2031. De CREG stelde voor om een scenario te overwegen waarbij de buurlanden van België hun betrouwbaarheidsnorm respecteren. Het rapport "Monitoring Leveringszekerheid 2022 (2025-2030) van Tennet oppert de mogelijkheid in voetnoot 12 "*dat de uitfasering van kolen- en kernenergie wordt uitgesteld*" ten gevolge van de beleidskeuzes die genomen worden ingevolge de huidige energiecrisis. Het coalitieakkoord van de Nederlandse regering voorzag trouwens het langer openhouden van de kerncentrale van Borssele. De door Elia geconsulteerde data voor de buitenlandse capaciteit voorzien echter geen nucleaire capaciteit in Nederland. De CREG meent dat een verificatie/update van de data voor de buurlanden nuttig is.

Elia wenst niet in te gaan op het voorstel van de CREG om een scenario te overwegen waarbij de buurlanden van België hun betrouwbaarheidsnorm respecteren en wenst enkel de gekende maatregelen mee te nemen in de simulaties. De CREG meent dat dit mogelijks zal leiden tot een onderschatting van de beschikbare productiecapaciteiten in de buurlanden en dus mogelijks een te hoge noodzaak aan capaciteit in België. De CREG begrijpt de moeilijkheid om rekening te houden met toekomstige, en per definitie ongekende, maatregelen in andere landen maar blijft bij haar mening dat overheden op een rationele manier bevoorradingszekerheidsproblemen in hun land zullen proberen te voorkomen, zoals de Belgische overheid dit ook probeert te doen voor België. De timings van de

maatregelen in de diverse landen zijn uiteraard verschillend en hebben een wederzijdse invloed op elkaar.

4. AANBEVELING VAN ELIA

26. In de inleiding van de aanbeveling stelt Elia dat een “*reality check*” gebeurd is op de voorgestelde data voor België.

27. Elia stelt voor om als startpunt uit te gaan van de ERAA 2022-dataset, aangevuld met de updates die werden voorgesteld en weerhouden in de publieke raadpleging van oktober 2022.

28. Elia merkt op dat voor de andere landen, geen studies of vooruitzichten beschikbaar zijn die de impact van de huidige energiecrisis op het elektriciteitsverbruik of op de geïnstalleerde capaciteit voor de periode 2024-2025, in rekening brengen. Bovendien hebben veel landen de data voor 2022 nog niet geconsolideerd en gepubliceerd.

29. De data voor de andere landen voorgesteld in de publieke consultatie blijven bijgevolg ongewijzigd. Elia wijst er evenwel op dat de data van de buurlanden inzake verbruik en geïnstalleerde capaciteit een grote impact kunnen hebben op de bevoorradingszekerheid van België. Indien er meer up-to-date informatie beschikbaar komt, dan zal Elia deze delen met het CdS CRM opdat de Minister er zou kunnen rekening mee houden bij de bepaling van het referentiescenario.

30. Elia beveelt evenwel aan om twee sensitiviteiten te integreren in het referentiescenario, namelijk een aanpassing van de beschikbaarheid van de Franse nucleaire centrales en een hoger Belgisch elektriciteitsverbruik dan voorgesteld in de publieke consultatie.

31. Met betrekking tot de beschikbaarheid van de Franse nucleaire centrales, wijst Elia op het feit dat de productievoorspellingen van EDF lager zijn dan de vooruitzichten gebaseerd op de REMIT-data.

Op basis van de productievoorspelling van EDF van 15 september 2022, berekent Elia dat, bij een gelijkmatige spreiding van een lager productievolume over het jaar, het verschil tussen de gemiddelde EDF-productievoorspelling en de REMIT-data een equivalent van 7 eenheden van 900 MW bedraagt.

Omwille van de onzekerheden betreffende het Franse nucleaire productiepark, beveelt Elia aan om in het kader van het LCT-scenario de minimumvooruitzichten van de EDF productievoorspellingen te gebruiken, waardoor het verschil met de REMIT-data op 9 eenheden van 900 MW komt.

32. Met betrekking tot de Belgische elektriciteitsvraag heeft Elia de Belgische elektriciteitsvraag die vermeld was in de raadpleging in oktober 2022, geüpdatet van 87 TWh naar 84,5 TWh om rekening te houden met onder meer :

- de update van het startpunt van 2022 (nu 82,9 TWh i.p.v. 83,6 TWh in oktober 2022);
- de laatste gegevens en vooruitzichten over de elektrificatie in België,
- de impact van de hoge energieprijzen op de gezinnen en op de industrie.

Elia beveelt evenwel aan om rekening te houden met een positief heroplevingseffect van de economie, en de impact van de hoge energieprijzen op de industrie niet in rekening te brengen. Hierdoor komt de Belgische elektriciteitsvraag volgens Elia op 87,3 TWh voor 2024.

5. VOORSTEL VAN REFERENTIESCENARIO

5.1. VOORAFGAANDE OPMERKINGEN

33. Verder merkt de CREG op dat de termijn van 2 weken extreem kort is en dat deze termijn quasi geen ruimte laat voor een grondige analyse van en discussie over de aanbeveling van Elia. Door de korte beschikbare termijn heeft de CREG haar analyse en deze studie zelf ook vrij bondig gehouden.

34. Ondanks het feit dat de gerichte veiling betrekking heeft op een periode in de nabije toekomst, namelijk 2024-2025, stelt de CREG vast dat er toch nog heel wat onzekerheden blijven bestaan.

35. Het referentiescenario voorgesteld door de CREG baseert zich op het referentiescenario zoals aanbevolen door Elia. In de volgende secties behandelt de CREG de hypothesen/ data waar ze een afwijking van de aanbeveling van Elia voorstelt. De voorgestelde afwijking wordt in de tekst onderlijnd.

5.2. DE AANBEVOLEN DATASET

36. Bijlage B van de aanbeveling van Elia bevat de aanbevolen dataset door Elia.

5.2.1. Buitenlandse dataset

37. Voor de buitenlandse data stelt Elia voor zich te baseren op de ERAA22 dataset, met uitzondering van de sensitiviteit voor de beschikbaarheid van de Franse kerncentrales.

38. De CREG stelt voor om rekening te houden met de meest recente informatie wat betreft de hypothesen en de beleidskeuzes in het buitenland en in het bijzonder de buurlanden van België (zie ook randnummer 25).

5.2.2. Gegevens Belgische capaciteiten

39. Met betrekking tot sectie 1.1. van de bijlage B (Individuele thermische eenheden), stelt de CREG vast dat er geen rekening wordt gehouden met de vermogensverhoging van 20 MW van de eenheid van Zandvliet Power. De voorziene datum van indiening van deze vermogensverhoging is 11 november 2024. De CREG meent dat deze vermogensverhoging van 20 MW, waarbij het vermogen na de aanpassing op 419 MW komt bijgevolg in het referentiescenario dient opgenomen te worden.

40. Met betrekking tot de aanpassingen voor batterij-opslag in sectie 1.3. van de bijlage B, verwijst de CREG naar haar opmerkingen onder randnummer 24.

5.2.3. Forced Outages

41. Met betrekking tot sectie 1.4. van de bijlage B (Forced Outage Rates) heeft Elia, in antwoord op de vraag van de CREG gespecificeerd dat 4% geldt voor de buitenlandse nucleaire capaciteit en 20,5% geldt voor de Belgische nucleaire capaciteit.

De CREG had aan Elia gevraagd om de berekende FO's (Technical FO, Long Lasting FO en PO rate winter) te verkrijgen per nucleaire centrale. De CREG betreurt dat Elia deze individuele waarden niet heeft overgemaakt aan de CREG samen met haar antwoord op de overige vragen. Elia stelt dat de individuele gegevens zullen overgemaakt worden in een follow-up document dat later zal worden overhandigd. In

haar antwoord stelt Elia dat de waarde gealigneerd is met de waarde vermeld in het de ministeriele besluiten van 30 maart 2022 en van 9 september 2022 (voor de Y-4 veilingen met leveringsperiode respectievelijk 2026-2027 en 2027-2028). Deze waarde moet volgens Elia behouden blijven om consistent te blijven met andere leveringsperiodes. Verder stelt Elia dat de Long Lasting FO's moeten worden in rekening gebracht, gezien hun invloed op de beschikbaarheid van de nucleaire eenheden. Elia stelt verder dat het statisch niet robuust zou zijn om de nucleaire beschikbaarheid alleen te baseren op de 2 meest recente nucleaire eenheden die het voorwerp uitmaken van een nucleaire verlenging. Verder stelt Elia dat ook deze 2 meest recente nucleaire eenheden reeds "long lasting forced outages" gekend hebben.

De CREG meent dat de verwijzing naar vorige ministeriële besluiten geen gegronde reden mag vormen om een bepaalde parameter constant te houden. De CREG gaat akkoord met het feit dat Long Lasting Forced Outages ook kunnen voorkomen op de meest recente nucleaire eenheden. Het feit dat Elia stelt dat deze Long Lasting Forced Outages reeds zijn voorgekomen op de meest recente eenheden, bewijst dat indien de FO-rate berekend zou worden op enkel de 2 eenheden die het voorwerp van een nucleaire verlenging uitmaken, er ook rekening zou gehouden worden met deze langdurige onbeschikbaarheden. Het verwondert de CREG dat Elia hier de statistische robuustheid aanhaalt om alle de FO-rate te berekenen op alle Belgische nucleaire eenheden. Gezien de Belgische kerncentrales niet allemaal identiek zijn, stelt de CREG zich de vraag of het statistisch zo robuust is om verschillende types kerncentrales als één homogene set van gegevens te verwerken. Op basis van de grafieken in de studie van N-side (grafieken hernomen in bijlage 1) valt onmiskenbaar af te leiden dat de langdurige onbeschikbaarheden kleiner zijn bij Doel 4 en Tihange 3.

De CREG stelt voor om de FO-rate te baseren op de historische beschikbaarheid van de nucleaire eenheden Doel 4 en Tihange 3.

De CREG stelt vast dat Elia voor de Belgische kerncentrales een aparte FO-rate berekent die rekening houdt met de langdurige onbeschikbaarheden, maar dat voor de Franse kerncentrales gekozen wordt om dit effect mee te nemen via een reductie van het aantal beschikbare Franse nucleaire eenheden. Een eenvormige methode om de langdurige onbeschikbaarheden van nucleaire eenheden te integreren lijkt de CREG aangewezen met het oog op de volgende referentiescenario's in het Belgische CRM.

42. Nog steeds met betrekking tot sectie 1.4. van de bijlage B (Forced Outage Rates), stelt de CREG vast dat FO-rates voor pomp-opslaginstallaties sterk gedaald zijn. Deze aanpassing is wellicht het gevolg van een reactie van een (of meerdere) marktpartij(en) op de publieke consultatie. De precieze reden van deze update heeft de CREG niet kunnen achterhalen uit de aanbeveling of het consultatierapport. Het zou nuttig zijn om de precieze reden van deze update te kennen en hierover transparant te communiceren.

43. Ten slotte, stelt Elia voor om FO-rate toe te voegen van 2% voor grootschalige batterijen. (eveneens in sectie 1.4. van de bijlage B (Forced Outage Rates)). De CREG begrijpt dat het onmogelijk is om over elke wijziging die Elia wenst door te voeren, een nieuwe consultatie te organiseren. Principieel kan de CREG de invoering van een FO-factor voor grootschalige opslag begrijpen. De invoering van een dergelijke FO-rate werd gesuggereerd door een respondent die anoniem wenst te blijven. De CREG meent dat over het principe van een invoering van een FO-rate, en zeker over de hoogte ervan, een gemotiveerde discussie zou moeten plaatsvinden in de WG Adequacy alvorens deze FO-waarde op te leggen aan grootschalige batterijprojecten. De CREG stelt voor het resultaat van deze discussie af te wachten alvorens deze FO-rate van 2% op te leggen aan grootschalige batterijprojecten.

5.2.4. Beschikbaarheid Franse nucleaire eenheden

44. Met betrekking tot de beschikbaarheid van de Franse nucleaire centrales, ziet de CREG de numerieke analyse van Elia als een positieve evolutie in de motivering om de beschikbaarheid van de Franse nucleaire centrales.

45. Voor de CRM-veilingen hielden de referentiescenario's zoals vastgesteld door de Minister bevoegd voor Energie, reeds rekening met een verminderde beschikbaarheid van de Franse nucleaire eenheden. Voor de eerste CRM-veiling, in 2021, hield het referentiescenario rekening met een bijkomende verminderde beschikbaarheid van 1,7 GW¹ (ongeveer 2 nucleaire eenheden). Voor de tweede CRM-veiling, in 2022, hield het referentiescenario eveneens rekening met een bijkomende verminderde beschikbaarheid van 2 nucleaire eenheden in het Franse nucleaire productiepark². Voor de derde CRM-veiling, in 2023, hield het referentiescenario rekening met een bijkomende verminderde beschikbaarheid van 4 nucleaire eenheden in het Franse nucleaire productiepark³.

Voor de drie opeenvolgende leveringsperiodes bedroeg de maximale bijdrage van de Franse capaciteit aan de Belgische bevoorradingszekerheid tijdens momenten van schaarste respectievelijk 4 MW, 196 MW en 119 MW (gebaseerd op de kalibratierapporten van Elia). Deze bijdrage van de Franse capaciteit wordt evenwel niet enkel beïnvloed door de beschikbaarheid van de Franse nucleaire capaciteit, maar eveneens door tal van andere parameters. Het is bijgevolg moeilijk in te schatten wat de precieze impact is van een bijkomende vermindering van de Franse nucleaire capaciteit met twee, vier, zeven (gebaseerd op de gemiddelde EDF-productievooruitzichten) of negen (zoals in de aanbeveling van Elia) eenheden.

46. Indien de impact van de Franse nucleaire onbeschikbaarheid op de nood aan capaciteit in België beperkt blijft tot maximaal 200 MW, dan zijn de gevolgen (met betrekking tot het risico op te veel capaciteit te contracteren en dus de kost van deze capaciteit) van een mogelijke foute inschatting van de Franse nucleaire beschikbaarheid beperkt. In dit geval, kan de CREG de aanbeveling van Elia volgen om voor de meest conservatieve benadering te kiezen.

Indien echter de gevolgen op de nood aan capaciteit in België veel groter zouden zijn, dan meent de CREG dat, gezien de over het algemeen conservatieve hypothesen die gebruikt worden en met het oog op het beperken van de kosten, beter rekening wordt gehouden met de meest up-to-date beschikbare informatie vóór de clearing van de veiling. De CREG meent daarom dat het belangrijk is om voor de verschillende niveaus van de Franse nucleaire beschikbaarheid (bijvoorbeeld 3 niveaus gebaseerd op de lage, gemiddelde en hoge productievoorspelling van EDF) de simulaties uit te voeren. Hierdoor

¹ Ministerieel besluit van 30 april 2021 tot vaststelling van het referentiescenario voor de veiling in 2021 overeenkomstig artikel 3, § 7, van het koninklijk besluit van 28 april 2021 tot vaststelling van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme.

² Ministerieel besluit van 14 september 2021 tot vaststelling van het referentiescenario voor de veiling in 2022 overeenkomstig artikel 3, § 7, van het koninklijk besluit van 28 april 2021 tot vaststelling van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme.

³ Ministerieel besluit van 9 september 2022 tot vaststelling van het referentiescenario voor de veiling in 2023 overeenkomstig artikel 3, § 7, van het koninklijk besluit van 28 april 2021 tot vaststelling van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme.

wordt enerzijds de impact van de Franse nucleaire beschikbaarheid verduidelijkt en kan rekening gehouden worden met de meest recente informatie die vóór de clearing beschikbaar zou zijn.

Indien toch zou worden gekozen om zich te beperken tot één enkele simulatie, dan zou de CREG aanbevelen om te kiezen voor de gemiddelde productievoorzichten van EDF als basis. Elia gaat immers uit van een gelijkmatige spreiding van de onbeschikbaarheid over het jaar, terwijl de figuur 2 in de aanbeveling van Elia een grotere beschikbaarheid van de Franse nucleaire centrales in de winter aantoonde. Gezien de schaarstemomenten zich vooral nog in de winter situeren, meent de CREG dat een gelijkmatige spreiding over het jaar te conservatief is.

5.2.5. Belgische Elektriciteitsvraag

47. Meer dan belang van het totale elektriciteitsverbruik is de hoogte van het piekverbruik. De noodzaak aan nieuwe capaciteit wordt immers uitgedrukt in MW. Het profiel van het elektriciteitsverbruik werd echter niet meegedeeld. Ook de methodologie hoe het stijgend elektriciteitsverbruik het profiel van de elektriciteitsvraag impacteert, is voor de CREG onduidelijk. Voor de CREG zou bijvoorbeeld de toename van elektrische voertuigen, de avondpiek bij aangekondigde schaarstemomenten, slecht beperkt mogen impacteren. De korte termijnen om deze studie op te stellen, lieten echter geen diepgaande discussie toe.

48. Elia stelt in haar aanbeveling voor om een Belgische elektriciteitsvraag te gebruiken die geen rekening houdt met de impact van de hoge energieprijzen op de industrie. De CREG meent dat het niet coherent is om enerzijds rekening te houden met blijvende hoge energieprijzen, en anderzijds de impact ervan op een belangrijke sector (die voor bepaalde producten zelfs kan uitwijken naar productiecentra buiten Europa) te verwaarlozen.

49. De CREG stelt daarom voor om het elektriciteitsverbruik zoals berekend in het basisscenario, namelijk 84,5 TWh, als referentie te nemen.

50. Net als voor de Franse nucleaire beschikbaarheid, zou de Minister kunnen overwegen om aan Elia te vragen om beide varianten te simuleren en in functie van de evolutie van de elektriciteitsvraag in het eerste semester van 2023, de finale keuze te bevestigen vóór de eigenlijke gerichte veiling in september 2023.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

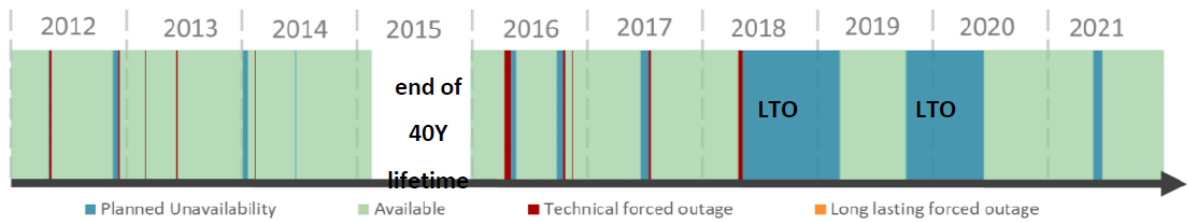
Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

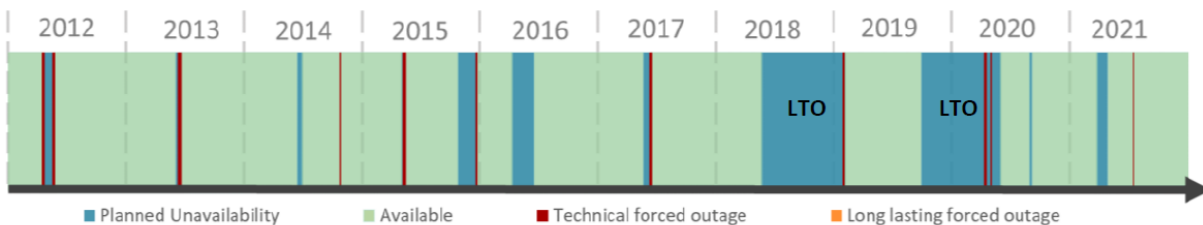
BIJLAGE 1

Grafische voorstelling van onbeschikbaarheden Belgische nucleaire centrales (bron : N-Side in opdracht van Elia – document ter consultatie voorgelegd in het kader van de A&F studie 2024-2034)

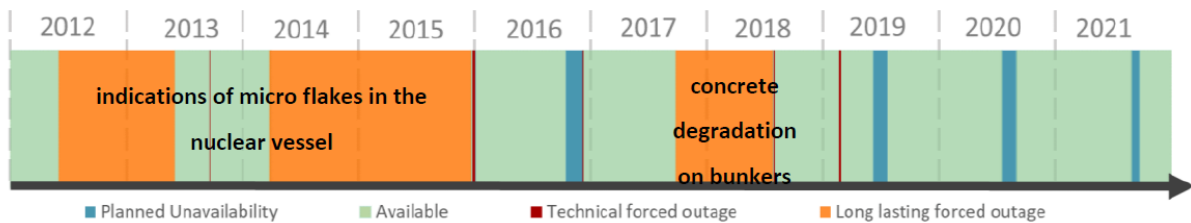
Availability Doel 1

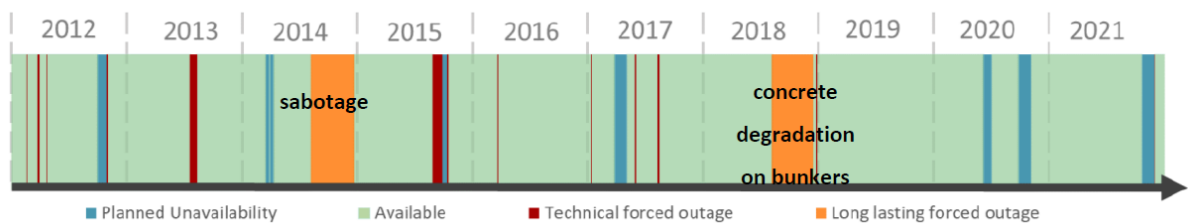
Availability Doel 2

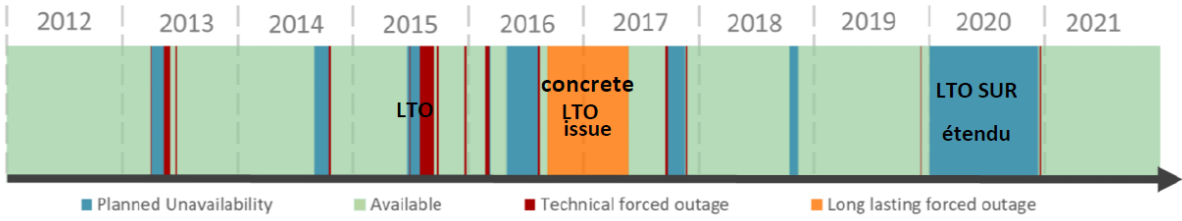
Availability Doel 3

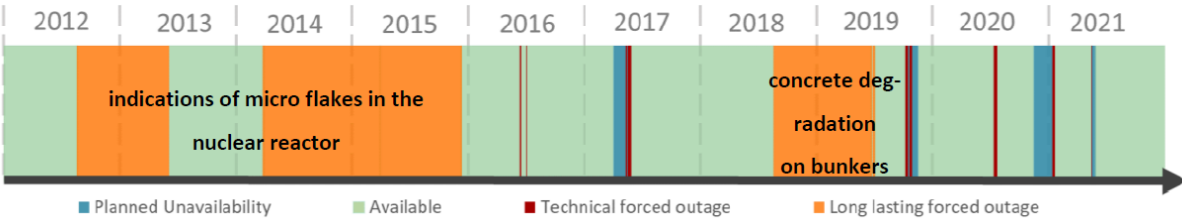
Availability Doel 4

Availability Tihange 1

Availability Tihange 2

Availability Tihange 3

